

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра теоретичної і прикладної економіки

ХОДОРОВСЬКОЇ МАР'ЯНИ МИРОНІВНИ

«МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕСУ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ»
спеціальності 051 Економіка (Прикладна економіка)

Автореферат на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2022

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

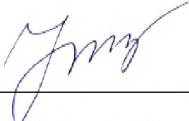
Науковий керівник: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Пилипів Н.І.

Рецензенти: кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника П'ятничук І.Д.

Захист відбудеться « 21 » грудня _____ 2022 р.

Дипломну роботу надано до захисту «05» грудня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Пилипів Н.І.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ.....	5
1.1. Економічна сутність матеріально-технічного забезпечення.....	5
1.2. Принципи та специфіка матеріально-технічного забезпечення.....	9
1.3. Оцінка ефективності використання основних виробничих засобів.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОВ «Івано-Франківськ ДАХ».....	23
2.1. Загальна характеристика об'єкту дослідження.....	23
2.2. Аналіз ефективності використання основних виробничих засобів підприємства.....	30
2.3. Оцінка фінансового стану ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ».....	42
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	56
3.1. Роль фінансової та інвестиційної складової в матеріально-технічному забезпеченні підприємства.....	56
3.2. Інноваційні технології як основа матеріально-технічного забезпечення.....	59
3.3. Світовий досвід організації матеріально-технічного забезпечення підприємства.....	64
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	71
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84

Актуальність теми. Головним чинником підвищення ефективності виробництва є належне їх забезпечення матеріально-технічними джерелами та основними фондами в числі, що є необхідним та відповідною структурою, та їх повне застосування. Перед матеріально-технічним забезпеченням стоїть деяка кількість завдань: зміцнення та вдосконалення матеріально-технічної бази підприємств за допомогою обґрунтованого збільшення постачання різних джерел, що забезпечують більш високі темпи поліпшення виробництва; забезпечення на всіх стадіях постачання економічного витрачання фізичних джерел; використання оптової торгівлі.

У цьому, пріоритетні напрями поліпшення промислового сектора України спрямовано рішення спільності проблемних завдань, серед яких значне місце належить відтворенню матеріально-технічної бази виробництва, які необхідні у тому чи іншою мірою будь-якому підприємству держави.

Невирішені труднощі оновлення основних засобів сприяють зростання масштабів живої праці, скорочення обсягів виробництва продукції або країни, а також на міжнародному ринку.

Об'єктом вивчення є система матеріально-технічного забезпечення на підприємстві ТОВ «Івано-Франківськ-Дах».

Предметом вивчення є теоретичні та прикладні питання матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Метою роботи є визначення принципів та особливостей функціонування системи матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Завданнями роботи є:

- ознайомитися з теоретичними аспектами створення системи матеріально-технічного забезпечення підприємницького сектору;
- визначити принципи та специфіку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства;
- визначити принципи оцінки ефективності використання основних виробничих засобів;
- провести огляд матеріально-технічного забезпечення підприємства

ТОВ «Івано-Франківськ-Дах» та оцінити фінансовий стан підприємства;

- проаналізувати ефективність використання основних виробничих засобів на ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ»
- запропонувати напрями покращення матеріально-технічного забезпечення організації.
- визначити забезпечення охорони праці при організації матеріально-технічного забезпечення на «ТОВ Івано-Франківськ ДАХ»

За результатами дослідження сформульовані висновки і пропозиції, котрі вказують на глибоке теоретичне обґрунтування обраної теми, а також на дієві практичні результати проведеного дослідження.

Одержані результати можуть бути використані для поліпшення процесу формування матеріально-технічного забезпечення на ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ», що створить передумови для скорочення часу виробництва, підвищення його ефективності та якості продукції за рахунок ритмічного, своєчасного забезпечення підрозділів, економічними партіями різних видів сировини, матеріалів та обладнання.

У першому розділі «Теоретичні основи формування системи матеріально-технічного забезпечення підприємств» досліджено теоретичні основи матеріально-технічного забезпечення, описано принципи та специфіку матеріально-технічного забезпечення. Розглянуто теоретичні аспекти проведення оцінки ефективності використання основних виробничих засобів.

У другому розділі «Аналіз матеріально-технічного забезпечення ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ» описана загальна характеристика об'єкту дослідження, проведено аналіз ефективності використання основних виробничих засобів ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ». Проведено оцінку фінансового стану на підприємстві.

У третьому розділі «Шляхи удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення» досліджено роль фінансової та інвестиційної складової в матеріально-технічному забезпеченні підприємства, виявлено вплив інноваційних технологій, як основу матеріально-технічного забезпечення,

проаналізовано світовий досвід організації матеріально-технічного забезпечення підприємства.

У четвертому розділі «Охорона праці при організації матеріально-технічного забезпечення діяльності підприємства» розглянуто рекомендації щодо охорони праці на підприємстві під час організації матеріально-технічного забезпечення.

З проведеного дослідження можна зробити наступні **висновки**:

1. Матеріально-технічне забезпечення - це організований процес поставки на ринок всіх видів ресурсів, необхідних для виробничої діяльності. Основним завданням матеріально-технічного забезпечення підприємства є своєчасне постачання ресурсів на ринок, залучення їх в продуктивне споживання, створення умов для оновлення і розширення матеріально-технічної бази галузі відповідно до перспектив її розвитку, задоволення потреб підприємств в товарах і послуги виробничого призначення через ринок.
2. Система матеріально-технічного забезпечення промислового комплексу повинна базуватись на принципах, до яких належать: відповідна цінова, фінансово-кредитна і податкова політика держави; забезпечення для підприємств всіх форм власності та господарювання рівноправності розвитку; запобігання виникнення монопольних формувань у сфері матеріально-технічного забезпечення; забезпечення виробниками вільного вибору сервісних структур та постачальників матеріальних ресурсів і технологій; забезпечення рівних економічних умов у взаємовідносинах між споживачами і постачальниками матеріально-технічних ресурсів та інші.
3. Основними показниками ефективності використання основних виробничих засобів підприємства є фондівдача, фондомісткість та рентабельність.
4. Об'єктом дослідження є Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «ІВАНО-ФРАНКІВСЬК-ДАХ». Основним напрямком розвитку підприємства є:

- діяльність посередників у торгівлі будівельними матеріалами;
 - надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.
5. Існує потреба формування стратегії оновлення основних виробничих фондів на підприємстві ТОВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬК-ДАХ», яку можна подати у вигляді певної послідовності етапів: визначення виробничої потреби в оновленні основних засобів; здійснення оцінки ефективності оновлення основних засобів з допомогою системи показників та її техніко-економічне обґрунтування; аналіз структури фінансових ресурсів на оновлення основних засобів.
 6. Для оновлення основних засобів крім лізингового кредитування можна застосовувати: фінансування за рахунок власних коштів, використання товарного кредиту, використання банківського кредиту. Вирішення проблем оновлення підприємства ТОВ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬК-ДАХ» технічними засобами виробництва не можливо без відповідних інвестицій.
 7. Покращення системи матеріально-технічного забезпечення підприємства можливе на основі впровадженні технологічних інновацій, що передбачають: створення механізованих загонів і збирально-транспортних комплексів; застосування оренди та прокату; створення машинно-технологічна станція. При розвитку матеріально-технічної бази особливу актуальність має екологічна складова.
 8. Товариство з обмеженою відповідальністю «Івано-Франківськ-Дах» (ТОВ «ІФ-ДАХ») створено 26.05.2020 р. Товариство було утворено шляхом виділення у окреме дочірнє підприємство виробничої ділянки по виготовленню шиферу ПрАТ «Івано-Франківськцемент».
 9. ТОВ «ІФ-ДАХ» пропонує технічно покращену альтернативу традиційному шиферу в вигляді безазбестових волокнистоцементних листів. Це екологічний, інноваційний продукт, який стане надійною і довговічною покрівлею.

10. В процесі аналізу було встановлено, що в 2021 р. величина основного капіталу ТОВ «ІФ-ДАХ» мала тенденцію до зниження. Найбільше зниження в 2021 р. мали основні засоби. Зниження основних засобів пов'язано загалом із виведення машин, устаткування та транспортних засобів, які не використовуються підприємством у своїй діяльності.
11. За результатами проведеного аналізу можна зробити висновки про зниження ефективності використання основних засобів ТОВ «ІФ-ДАХ» протягом 2020-2021 рр.
12. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що впродовж 2020–2021 рр. в ТОВ «ІФ-ДАХ» управління оборотними активами загалом було неефективним.
13. Облікова кількість штатних працівників ТОВ «ІФ-ДАХ» має позитивну динаміку. На основі проведеного аналізу чисельності, руху трудових ресурсів ТОВ «ІФ-ДАХ» можна зробити висновок, що впродовж аналізованого періоду зменшилась плинність персоналу.
14. Діяльність ТОВ «ІФ-ДАХ» впродовж 2020-2021 р. була прибутковою та мала позитивну динаміку. З метою подальшого підвищення доходів та прибутку підприємства ТОВ «ІФ-ДАХ» запропоновані заходи покликані сприяти підвищенню ефективності діяльності підприємства та покращенню його фінансових результатів.
15. Результати аналізу дають змогу зробити висновки про підвищення ефективності грошових потоків на підприємстві в 2021 р. проте в ТОВ «ІФ-ДАХ» в подальшому необхідно вжити заходи, спрямовані на покращення системи управління грошовими потоками.
16. Враховуючи те, що підприємство ТОВ «ІФ-ДАХ» функціонує на ринку менше двох років, впродовж 2020-2021 рр. воно практично не здійснювало інвестиційної діяльності. Винятком можна назвати витрати на придбання необоротних активів.
17. На основі проведеного аналізу фінансового стану ТОВ «ІФ-ДАХ» за 2020-2021 рр. можемо зробити висновок, що фінансовий стан підприємства (за винятком рентабельності) погіршився в 2021 р. Йому

бракує резервів для забезпечення стабільної та безперебійної роботи на ринку. Запропоновані заходи покликані сприяти підвищенню ефективності діяльності підприємства та покращенню його фінансового стану загалом.

18. На підприємстві ТОВ «ІФ-ДАХ» забезпечено належну систему охорони праці при організації матеріально-технічного забезпечення.

Методи дослідження: У процесі дослідження використовувалась низка методів, серед яких найважливішими є: просторовий, статистичний та економічний аналіз – для всебічного вивчення об’єкту дослідження; порівняльний – для зіставлення економічних показників та їх аналізу. Також, в роботі використані такі загальнонаукові методи проведення досліджень, як: аналіз та синтез; індукція та дедукція, діалектика, математичний аналіз тощо.

Аналітичні розрахунки та побудова графіків здійснювались за допомогою пакету прикладних програм «MS Office».

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти та нормативні документи України, праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, монографії, періодичні видання, матеріали із виробничої практики, власні спостереження.

Статистичною базою дослідження є дані Державного управління статистики України; статистичні дані, зібрані під час проходження виробничої практики та дані, з інших джерел.

Наукова новизна. Сформовано авторське визначення поняття «матеріально-технічне забезпечення», яке поєднує в собі як і вітчизняний, так і зарубіжний підхід до трактування сутності даного поняття. Запропоновано авторське пояснення системи матеріально-технічного забезпечення підприємства. Також, вперше комплексно проаналізовано взаємозв’язок між системою матеріально-технічного забезпечення та економічним розвитком підприємства на прикладі ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ».

Практичне значення одержаних результатів. Одержані результати дослідження можуть бути використані для поліпшення процесу формування матеріально-технічного забезпечення на ТОВ «Івано-Франківськ-ДАХ», що

створить передумови для скорочення часу виробництва, підвищення його ефективності та якості продукції за рахунок ритмічного, своєчасного забезпечення підрозділів, економічними партіями різних видів сировини, матеріалів та обладнання.

Реалізація результатів дослідження: Теоретичні та методологічні розробки, викладені в роботі, були розглянуті на ІХ Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції «Менеджмент ХХІ століття: сучасні моделі, стратегії, технології» Місце та дата проведення: м. Вінниця, 06 жовтня 2022 р

Структура дипломної роботи. Відповідно до мети, завдання та предмета дослідження дана робота складається зі вступу, чотирьох розділів, які включають десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (39 найменувань) та додатків. Загальний обсяг дипломної роботи становить 85 сторінок.